

MARIE ČECHOVÁ – MARIE KRČMOVÁ – EVA MINÁŘOVÁ, *Současná stylistika*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2008, 382 ss.

Tato nová česká práce o stylistice je vyvrcholením řady předchozích obdobně zaměřených publikací, které vznikaly během uplynulých dvaceti let (*Stylistika češtiny*, 1991; *Stylistika současné češtiny*, 1997; *Současná česká stylistika*, 2003). Přestože tyto práce bylo používány mj. pro výuku stylistiky na univerzitách, jejich žánrové zařazení tímto ryze praktickým účelem není vyčerpáno. Obecněji vzato se vlastně jedná o kolektivně zpracované monografie, které reflektují vývoj oboru, jeho současný stav a budoucí směřování, a to především v českém kontextu, s odkazy na inspirace ze zahraničí, jež měly v českém prostředí výrazný vliv (Slovensko, Polsko).

Nová publikace svými teoretickými východisky a celkovou koncepcí na předchozí tituly navazuje, přesto přináší jisté změny, z nichž některé souvisejí s úmrtím prof. Jana Chloučka (2003), který byl v počátečních fázích iniciátorem celého projektu a také jedním ze spoluautorů výše uvedených dřívějších publikací. Teoretickým východiskem zůstává funkční pojetí Pražské školy, jak se rozvíjel cca od 30. let 20. století a bylo dále rozpracovááno až do současnosti příslušníky dalších generací odborníků. Podobně jako předchozí verze, je i *Současná stylistika* rozčleněna do 14 hlavních kapitol, z nichž každá obsahuje podrobný seznam aktuální sekundární literatury, plus další seznam závěrem: *Pojetí a pojmosloví stylistiky*, *Styl ve vztahu k jazykovým útvarům a tzv. poloutvarům*, *Slohovorné faktory*, *Teorie funkčních stylů*, *Stylistické aspekty výstavby textu*, *Výrazová stylistika*. *Slohová charakteristika výrazových prostředků*, *Spontánnost jako konstituující faktor projevu*. *Funkční styl prostě sdělovací*, *Pojmovost jako konstituující faktor projevu*. *Funkční styl odborný*, *Regulativní a operativní funkce jako konstituující faktor projevu*. *Funkční styl administrativní*, *Informativní a persvazivní funkce jako konstituující faktor projevu*. *Funkční styl publicistický*, *Působení na posluchače jako konstituující faktor veřejného mluveného projevu*. *Funkční styl rétorický*, *Deklarování estetické funkce jako konstituující faktor projevu*. *Styl umělecké literatury*, *Průniková pásma funkčních stylů*, *Aplikace stylistických poznatků*. Stejně jako u předchozích verzí, i zde zůstala zachována praxe, kdy je u každé z kapitol v knize přesně uvedena její konkrétní autorka, což uživatelům výrazně usnadňuje orientaci např. při citacích.

V porovnání s předchozí verzí ve výše uvedeném rozčlenění došlo k jistým posunům a úpravám, většinou v zájmu lepší přehlednosti textu. Například pasáže

věnované metodologickým problémům oboru (M. Čechová) byly začleněny do úvodní pojmoslovné kapitoly, před kapitoly věnované jednotlivým funkčním stylům byla zařazena kapitola věnovaná problematice funkčních stylů obecně (E. Minářová), závěrem byla připojena kapitola týkající se tvorby odborných komunikátů obecně (M. Čechová).

Kromě těchto spíše formálních aspektů lze zmínit i posuny ve zpracování jednotlivých konkrétních témat – za všechny je nutné připomenout alespoň kapitolu věnovanou prostě sdělovacímu funkčnímu stylu (M. Krčmová). Přestože s tímto stylem se v kontextu české stylistiky počítá už od doby průkopnických prací B. Havránka z 30. let 20. stol., býval až dosud vymezován spíše vágně, což koneckonců souviselo i se soukromým charakterem komunikátů, které se do této stylové oblasti řadí. Vymezení na základě spontánnosti těchto typů komunikátů, jak se nově prezentuje právě v *Současné stylistice*, je velice elegantní a praktické – umožňuje v tomto rámci obsáhnout jak texty mluvené, tak psané, které jsou do značné míry spjaty s moderními způsoby komunikace (blog, chat).

Tuto novou práci by bylo závěrem možné charakterizovat jako vítaný přínos pro zájemce o obor, nejen z akademických kruhů – její hlavní výhodou je, že pokrývá celé spektrum komunikátů, které se kolem nás objevují, podává o nich informace, jež jsou z hlediska oboru relevantní, a nabízí zájemcům podněty a cesty k dalšímu studiu a k uvažování o problematice stylu a stylistiky obecně.

MICHAL KRÍSTEK